

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Αθήνα, 07-05-2021

Αριθ. Πρωτ. : 51731 - 07-05-2021

Ταχ. Δ/ση	: Πλατεία Κάνιγγος	ΠΡΟΣ :	Υπηρεσία Συντονισμού
Ταχ. Κώδικας	: 10180		Γραφείο Νομικών και
Πληροφορίες	: Σ. Αναγνωστόπουλος		Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Τηλέφωνο	: 210 3893620		
	: 210 3893572		
Email	: gen-sec@gge.gr		

ΘΕΜΑ: «Απάντηση στην Ερώτηση 5236 της 22/03/2021 που κατατέθηκε στη Βουλή στο πλαίσιο της διαδικασίας του κοινοβουλευτικού ελέγχου»

Σχετ: Το με αρ. πρωτ. 50842/05-05-2021 έγγραφο του Γραφείου Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων της Υπηρεσίας Συντονισμού

Σχετικά με τα ζητήματα που τίθενται με την ερώτηση 5236 της 22/03/2021 που κατατέθηκε στη Βουλή στο πλαίσιο της διαδικασίας του κοινοβουλευτικού ελέγχου σας θέτουμε υπόψη σας τα ακόλουθα:

1. Σχετικά με το σύννομο της σύναψης φιλικών ή «συγγενικών» σχέσεων μεταξύ προσώπων που έχουν επιφορτιστεί με τα καθήκοντα του Υπουργού και του Προέδρου Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής.

Από τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 5 Σ προβλέπεται ότι «καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη».

Από απλή επισκόπηση των ανωτέρω αναφερόμενων διατάξεων προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα ότι, καταρχήν, επιτρέπεται η σύναψη κοινωνικών σχέσεων, μεταξύ των οποίων

και σχέσεων φιλίας ή «κουμπαριάς», σε όλους τους Έλληνες πολίτες χωρίς κανένα περιορισμό.

2. Σχετικά με την ύπαρξη πρόδηλου συμφέροντος

Οι όποιοι περιορισμοί που υφίστανται στη σχέση μεταξύ δύο προσώπων που έχουν επιφορτιστεί με τα καθήκοντα του Υπουργού και του Προέδρου Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής δεν αφορά, συνεπώς, στη σύναψη του ιδιαίτερου δεσμού φιλίας ή «συγγένειας» μεταξύ τους αλλά στη δυνατότητα των προσώπων αυτών να μπορούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία λήψης αποφάσεων, και έκδοσης σχετικών διοικητικών πράξεων, για υποθέσεις για τις οποίες το έτερο μέρος του ιδιαίτερου δεσμού έχει πρόδηλο συμφέρον.

Ειδικότερα, από την περ. γ' της παρ.1 του άρθρου 3 του Κώδικα Δεοντολογίας Μελών και Προσωπικού της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων¹ προβλέπεται ότι «τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, οφείλουν να απέχουν από κάθε ενέργεια ή διαδικασία που συνιστά συμμετοχή σε λήψη απόφασης ή διατύπωση γνώμης, εφόσον: α) η ικανοποίηση προσωπικού συμφέροντός τους συνδέεται με την έκβαση της υπόθεσης, ή β) συνδέονται με στενή συγγένεια, με κάποιον από τους ενδιαφερομένους, ή γ) έχουν ιδιαίτερο δεσμό ή ιδιάζουσα σχέση ή εχθρότητα με τους ενδιαφερομένους. Οποιοσδήποτε από τα μέλη και το προσωπικό της Αρχής κρίνει ότι συντρέχει στο πρόσωπό του λόγος που επιβάλλει την αποχή του από το χειρισμό υπόθεσης ή τη λήψη απόφασης, οφείλει να το δηλώσει άμεσα και γραπτώς στον προϊστάμενό του, απέχοντας από οποιαδήποτε ενέργεια». Παράλληλα, από τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 36 του ν. 3528/2007 προβλέπεται ότι «ο υπάλληλος δεν επιτρέπεται είτε ατομικώς είτε ως μέλος συλλογικού οργάνου να αναλαμβάνει την επίλυση ζητήματος ή να συμπράττει στην έκδοση πράξεων, εάν ο ίδιος ή σύζυγος του ή συγγενής του εξ αίματος ή εξ αγχιστείας έως και τον τρίτο βαθμό ή πρόσωπο με το οποίο τελεί σε σχέση ιδιαίτερης φιλίας ή έχθρας έχει πρόδηλο συμφέρον στην έκβαση της υπόθεσης».

Είναι προφανές ότι μεταξύ δύο προσώπων που συνδέονται μέσω του ιερού μυστηρίου της πνευματικής αναδοχής τέκνου μπορεί να υποτεθεί ότι εγκαθιδρύεται ιδιαίτερος δεσμός, με την έννοια της περ. γ' της παρ.1 του άρθρου 3 του Κώδικα Δεοντολογίας Μελών και

---

¹ Σημειώνεται ότι ο Κώδικας Δεοντολογίας Μελών και Προσωπικού της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων δεν συνιστά κανόνα δικαίου και, συνεπώς, δεν απορρέουν από αυτόν δικαιώματα και υποχρεώσεις

Προσωπικού της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Συμβάσεων, ή σχέση ιδιαίτερης φιλίας, με την έννοια της παρ.1 του άρθρου 36 του ν. 3528/2007, αλλά σε καμία περίπτωση συγγενική σχέση² όπως διατυπώνεται με το με αριθμό 1 ερώτημα της ερώτησης 5236.

Στην περίπτωση που ένας τέτοιος δεσμός υφίσταται, το πρόσωπο που, είτε ατομικώς είτε ως μέλος συλλογικού οργάνου, συμπράττει στην έκδοση πράξεων που αφορούν υπόθεση για την οποία το πρόσωπο με το οποίο συνδέεται με ιδιαίτερη σχέση έχει πρόδηλο συμφέρον, οφείλει να ζητήσει την εξαίρεσή του από κάθε σχετική ενέργεια³. Ωστόσο, στην περίπτωση των δύο προσώπων που έχουν επιφορτιστεί με τα καθήκοντα του Υπουργού και του Προέδρου Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής θα πρέπει, καταρχήν να εξεταστεί, αν τα δύο πρόσωπα συμμετέχουν στη λήψη αποφάσεων, και συνεπώς στην έκδοση διοικητικών πράξεων, που αφορούν σε υποθέσεις για τις οποίες το άλλο μέλος του ιδιαίτερου δεσμού έχει πρόδηλο συμφέρον.

Α) Αρχικά εξετάζεται αν ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων, και συνεπώς στην έκδοση διοικητικών πράξεων, που αφορούν σε υποθέσεις για τις οποίες ο Πρόεδρος της ΕΑΑΔΗΣΥ έχει πρόδηλο συμφέρον, λόγω της θέσης του.

Από τις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4013/2011 προβλέπεται ότι «η Αρχή (ΕΑΑΔΗΣΥ) απολαύει λειτουργικής ανεξαρτησίας, διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας και δεν υπόκειται σε έλεγχο ή εποπτεία από κυβερνητικά όργανα ή άλλη ανεξάρτητη ή διοικητική αρχή. Η Αρχή (ΕΑΑΔΗΣΥ) υπόκειται στον έλεγχο της Βουλής των Ελλήνων σύμφωνα με το άρθρο 138Α του Κανονισμού της Βουλής. Παράλληλα, από τις διατάξεις της παρ.1 του άρθρου 3 του ν. 4013/2011 προβλέπεται ότι «τα μέλη της Αρχής (ΕΑΑΔΗΣΥ) κατά την άσκηση των καθηκόντων τους δεσμεύονται μόνο από το νόμο και τη συνείδησή τους».

Από απλή επισκόπηση των ανωτέρω διατάξεων προκύπτει το συμπέρασμα ότι, τα μέλη της ΕΑΑΔΗΣΥ, και συνεπώς ο Πρόεδρος της, δεν δεσμεύονται από τις αποφάσεις, εντολές ή κατευθύνσεις οργάνων της Διοίκησης μεταξύ των οποίων και του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Συνεπώς, γίνεται φανερό ότι ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων δεν μπορεί να συμμετάσχει στη λήψη αποφάσεων και συνεπώς στην έκδοση διοικητικών

---

² Βλ. άρθρα 1463 επ. του Αστικού Κώδικα

³ Παρ. 4 του άρθρου 36 του ν. 3528/2007

πράξεων, που αφορούν σε υποθέσεις για τις οποίες ο Πρόεδρος της ΕΑΑΔΗΣΥ έχει πρόδηλο συμφέρον, λόγω της θέσης του.

Β) Στη συνέχεια εξετάζεται αν ο Πρόεδρος της ΕΑΑΔΗΣΥ συμμετέχει στη λήψη αποφάσεων, και συνεπώς στην έκδοση διοικητικών πράξεων, που αφορούν σε υποθέσεις για τις οποίες ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων έχει πρόδηλο συμφέρον, λόγω της θέσης του.

Από τις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 προβλέπεται ότι:

«Η Αρχή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες: [...]

γ) Γνωμοδοτεί για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις και συμμετέχει στις οικείες νομοπαρασκευαστικές επιτροπές. Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής. [...]

ζ) Ασκεί δειγματοληπτικούς ελέγχους, αναζητώντας αυτεπαγγέλτως πληροφορίες και στοιχεία σχετικά με τις εν εξελίξει διαδικασίες προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων από τις αναθέτουσες αρχές και τους εμπλεκόμενους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς και καλεί σε ακρόαση τους εκπροσώπους τους για την παροχή πληροφοριών και στοιχείων. [...]

Από απλή επισκόπηση των ανωτέρω αναφερόμενων διατάξεων προκύπτει το συμπέρασμα ότι τα μέλη της ΕΑΑΔΗΣΥ, και συνεπώς ο Πρόεδρός της, συμμετέχουν:

α) Στη διατύπωση γνώμης περί νομιμότητας διατάξεων σχεδίων νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις. Είναι πασιφανές ότι η πρόταση και κατάθεση σχεδίων νόμου στη Βουλή καθώς και η έκδοση κανονιστικών πράξεων που αφορούν σε δημόσιες συμβάσεις εκδίδονται με σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος και όχι του ατομικού συμφέροντος του εκάστοτε Υπουργού. Συνεπώς, δεν μπορεί να υποστηριχθεί βάσιμα το επιχείρημα ότι για τις υποθέσεις αυτές ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων έχει πρόδηλο συμφέρον με την έννοια της παρ.1 του άρθρου 36 του ν. 3528/2007.

Σημειολογικά, ωστόσο, θα μπορούσε να αναφερθεί η ακόλουθη πρόσφατη περίπτωση κατά την οποία το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων απέστειλε στην ΕΑΑΔΗΣΥ με το με αρ. πρωτ. 132483/14.12.2020 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων σχέδιο κανονιστικής πράξης κατ' εξουσιοδότηση της παρ.2 του άρθρου 340 του ν.

4412/2016 για την παροχή σύμφωνης γνώμης κατά τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 4013/2011 περί αρμοδιοτήτων της ΕΑΑΔΗΣΥ. Η ΕΑΑΔΗΣΥ εξέδωσε τη με αριθμό Γ1/2021 γνώμη της με την οποία δεν παρείχε σύμφωνη γνώμη για την έκδοση της σχετικής κανονιστικής πράξης. Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων επανήλθε με νέο σχέδιο το οποίο απέστειλε στην ΕΑΑΔΗΣΥ, με το με αρ. πρωτ. 13106/02.02.2021 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων, προκειμένου να λάβει τη σύμφωνη γνώμη αυτής για την έκδοση της σχετικής κανονιστικής πράξης. Η ΕΑΑΔΗΣΥ με την με αριθμό Γ5/2021 γνώμη της, παρείχε τη σύμφωνη γνώμη της για την έκδοση της κανονιστικής πράξης, υπό την προϋπόθεση ότι θα τροποποιούνταν ορισμένα σημεία της πράξης αυτής. Το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, κατόπιν της έκδοσης της τελευταίας αυτής γνώμης της ΕΑΑΔΗΣΥ, διαφωνώντας με τις σχετικές αιτιάσεις της ΕΑΑΔΗΣΥ απέστειλε το με αρ. πρωτ. 41055/07.04.2020 Ερώτημα στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, προκειμένου να διευκρινιστούν τα νομικά ζητήματα που αφορούν στην απόκλιση των απόψεων μεταξύ του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και της ΕΑΑΔΗΣΥ.

Είναι προφανές ότι, αν ο ιδιαίτερος δεσμός φιλίας ή «συγγένειας», που αναπτύχθηκε μεταξύ του προσώπου του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Προέδρου της ΕΑΑΔΗΣΥ, ήταν δυνατό να επηρεάσει τα δύο μέρη ως προς την εκτέλεση των καθηκόντων τους η ανωτέρω διάσταση απόψεων δεν θα οδηγούσε ποτέ στη διατύπωση επίσημου ερωτήματος προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

β) Στην άσκηση δειγματοληπτικών ελέγχων εν εξελίξει διαδικασιών προκήρυξης, ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων από το σύνολο των αναθετουσών αρχών της χώρας (άνω των 3.000 συνολικά) και εμπλεκόμενους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς.

Ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων προΐσταται, δυνάμει των διατάξεων του π.δ. 147/2017, δύο αναθετουσών αρχών: i) της οριζόντιας οικονομικής υπηρεσίας (Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών) και ii) της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Αγορών της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Συμβάσεων της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή. Οι δύο αυτές αναθέτουσες αρχές (μέρος του συνόλου των άνω των 3.000 αναθετουσών αρχών της χώρας) διενεργούν δημόσιους διαγωνισμούς με γνώμονα το δημόσιο συμφέρον και όχι βάσει του προσωπικού συμφέροντος του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Συνεπώς, είναι πασιφανές ότι ούτε στην περίπτωση αυτή είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων μπορεί να έχει πρόδηλο

συμφέρον από την έκβαση των υποθέσεων αυτών ή των σχετικών ελέγχων που μπορεί να διενεργήσει η ΕΑΑΔΗΣΥ στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της.

Σε κάθε περίπτωση, οι ερωτώντες βουλευτές, εγείρουν την επιχειρηματολογία τους βασιζόμενοι στην υπόθεση ότι ο Υπουργός Ανάπτυξης και Επενδύσεων έχει πρόδηλο (ατομικό) συμφέρον σχετικά με την έκβαση των υποθέσεων του χαρτοφυλακίου που του έχει ανατεθεί από τον Πρόεδρο της Κυβέρνησης. Ωστόσο, οι Υπουργοί της Κυβέρνησης υπηρετούν, σύμφωνα με το Σύνταγμα και το νόμο, αποκλειστικά το δημόσιο συμφέρον και, σε καμία περίπτωση, το ατομικό τους συμφέρον. Οποιαδήποτε αντίθετη υπόθεση δεν συνάδει με την αρχή του Κράτους Δικαίου.

Συνεπώς, είναι αβάσιμη η υπόθεση ότι ο ιδιαίτερος δεσμός μεταξύ του προσώπου του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων και του Προέδρου της ΕΑΑΔΗΣΥ δεν επιτρέπει τη συμμετοχή του τελευταίου στη λήψη αποφάσεων που αφορούν σε υποθέσεις των υπηρεσιών του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων, ακριβώς επειδή δεν είναι δυνατή η στοιχειοθέτηση προδήλου συμφέροντος του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων επί των υποθέσεων αυτών. Το συμφέρον του Υπουργού σχετικά με τις υποθέσεις αυτές μπορεί να είναι εννοηθεί μόνο ως υπηρεσιακό και, συνεπώς, μπορεί να ταυτίζεται αποκλειστικά με το δημόσιο συμφέρον.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο προϊστάμενος της Διεύθυνσης Οργάνωσης,
Διοικητικής & Τεχνικής Υποστήριξης

κ.α.α.
ΚΑΣΙΜΗ ΛΑΜΠΡΙΝΗ

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ**

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΤΑΜΠΟΥΛΙΔΗΣ

Εσωτερική Διανομή:

- 1. Γραφείο Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων κ. Γεωργιάδη**
- 2. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εμπορίου και Προστασίας Καταναλωτή κ. Σταμπουλίδη**